

Argos, Centrum voor Kunst en Media

Collectiebeheerder Sofie Ruyseveldt aan het woord

Wat is de opdracht van Argos?

Argos is een door de Vlaamse Overheid erkend kunstencentrum. Het vervult deze opdracht door als interdisciplinair centrum voor kunst en audiovisuele media een productie-, presentatie- en bewaringsplatform te creëren voor de hedendaagse Belgische en internationale audiovisuele en beeldende kunsten, en bij uitbreiding voor alle kunstuitingen die zich bewegen op het snijvlak met de audiovisuele media. Hierbij gaat veel aandacht uit naar de reflectie over de verhouding tussen kunst en media. Als bemiddelaar tussen kunstenaar en publiek is Argos een plaats van ontmoeting, dialoog en uitwisseling. De collectie beantwoordt niet aan de museale hypothese van het unieke object. Films en video's zijn 'time-based media', waardoor de collectie eerder bestaat uit rechten dan objecten. Op de titels die Argos beheert, berusten eigendoms-, archiverings-, conserverings-, mediatheek- en distributierechten of meerdere rechten tegelijk. Argos verwerft, behoudt, onderzoekt, ontsluit en documenteert. In dit opzicht voldoet Argos aan alle voorwaarden om een collectie-beherende erfgoedinstelling te worden; Tot nu toe werd deze erfgoedwerking nog niet formeel erkend of structureel ondersteund.

Hoe vullen jullie die opdracht in?

De collectie vervult een scharnierfunctie in de werking van Argos en is het kloppende hart. Met bijna 4000 film- en videotitels beheert Argos de grootste collectie audiovisuele kunst op elektronische en digitale dragers in België. Als instrument hiervoor hanteert Argos een actief verzamelbeleid. Wat de binnenlandse audiovisuele productie betreft, is Argos er de voorbije decennia in geslaagd om een vrij volledig overzicht te verwerven en om zo een unieke en representatieve collectie uit te bouwen. Zo bezit Argos onder meer werk van Lili Dujourie, Johan Grimonprez, Jan Fabre, enz.

Argos heeft ook een gediversifieerd presentatieplatform. Met tentoonstellingen, activiteiten, film- en videovertoningen, performances en de distributie van films, video's en multimedia-installaties wil Argos de collectie dynamiseren. Daarnaast biedt zij met lezingen en een mediatheek ook een kritische context voor de getoonde werken. In de mediatheek kunnen de audiovisuele werken uit de collectie en meer dan 4200 gespecialiseerde publicaties (boeken, catalogi, kunsttijdschriften, kunstenaarsmappen, enz) geraadpleegd worden. Het documentatiecentrum is van onschatbaar belang als achtergrondinformatie voor de collectie.

Daarnaast heeft Argos ook een erfgoedfunctie. De voorbije jaren heeft het centrum verschillende initiatieven en acties ondernomen op het vlak van behoud en beheer. Hierbij werd prioriteit gegeven aan werk uit eigen land. In eigen land is Argos stichtend lid van het expertisecentrum PACKED. Buiten de grenzen is Argos partner van het Europese consortium GAMA (Gateway to Archives of Media Art). Argos is ook content provider voor het DCA project (Digitising Contemporary Art), dat de bedoeling heeft de online zichtbaarheid van hedendaagse kunst te verbeteren.

Wat Argos vooral bijzonder maakt, is de combinatie van kunsten- en kenniscentrum. Een kunstwerk wordt geproduceerd,

tentoongesteld, internationaal gedistribueerd, geconserveerd, gecontextualiseerd en op permanente basis publiek ontsloten via de mediatheek.

Welke evoluties bemerken jullie binnen de informatiemaatschappij?

De steeds sneller evoluerende informatie- en communicatietechnologie heeft de afgelopen jaren een enorme impact gehad op de cultuurpraktijk en het beleid. De integratie van nieuwe media biedt nieuwe mogelijkheden en heeft de wijze waarop we met kunst en erfgoed omgaan grondig veranderd. Daarnaast stelt de digitale evolutie de beheerders van cultureel erfgoed ook voor uitdagingen op het vlak van digitale duurzaamheid, toegankelijkheid, context, auteursrechten, authenticiteit, integriteit, selectie (information overload), enz. Wat audiovisueel erfgoed betreft, zijn verschillende initiatieven opgestart in Vlaanderen, zoals BOM-VL, Vlaanderen in Beeld, Archipel en CEST.

Hoe speelt Argos hier op in?

Argos probeert de nieuwe technologie optimaal te benutten om de collectie veilig te stellen. Werken dreigen verloren te gaan, omdat dragers niet duurzaam zijn of afspelerapparatuur verouderd is. Argos bevindt zich in een overgangperiode waarin de preservatiepraktijk evolueert van analoog naar digitaal en van 'media-dependent' (tape) naar 'media-less' (tapeless), een verschuiving van video naar databehoud. Naast het digitaliseren van bedreigd analoog audiovisueel materiaal, ontwikkelt en implementeert Argos ook langetermijnbewaarstrategieën voor de preservatie van 'digital-reborn' (gedigitaliseerd) en 'digital-born' audiovisueel materiaal. Argos voert een proactief conserveringsbeleid door regelmatig te migreren naar andere dragers en formaten, de uitbouw en het onderhoud van een infrastructuur voor een compatibele en intacte opslag, een correcte beschrijving van de collectie en kwaliteitsbewaking. Daarnaast probeert Argos de collectie op een gebruiksvriendelijke manier te ontsluiten. We werken aan een nieuwe website, webgebaseerde databank en

Argos Medialibrary. © Argos.

Argos Digital Storage Elements, 2011. © Argos.

metadatamodel. Technisch zou het mogelijk moeten worden om audio en video via internet te streamen. Hiervoor moeten nog rechtenkwesities opgelost worden. Argos is voorstander van het open content model, maar juridisch is dit niet altijd mogelijk.

Wat kunnen jullie de BAD-sector nog bijbrengen?

Bibliotheken, archieven en documentatiecentra zijn vaak slechts beperkt georiënteerd op het beheer van audiovisuele collecties, maar krijgen steeds meer te maken met het behoud en beheer ervan. Vaak moeten zij nieuwe kennis verwerven, maar de archivering en preservatie van digitale audiovisuele bestanden en formaten is zeer complex en het onderhouden van een infrastructuur is duur. Argos beschikt over een unieke expertise binnen het audiovisuele veld en wil zich dan ook als een nuttige en belangrijke partner dienstbaar opstellen ten opzichte van de sector door haar expertise en kennis te delen. Het is de ambitie van Argos om op het vlak van digitalisering, archivering, conservering en publieke ontsluiting een voortrekkersrol te vervullen binnen de kunstensector.

Wat kan andersom de BAD-sector voor jullie nog betekenen?

In de virtuele wereld zijn er geen muren. Musea, bibliotheken en archieven worden bekeken vanuit het perspectief van cultureel erfgoed en groeien naar elkaar toe. Dit creëert mogelijkheden om over de verschillende sectoren heen prototypes, games en applicaties te ontwikkelen met het oog op publiekswerking, participatie, het stimuleren van onderzoek en het begeleiden van educatieve processen. Samenwerking is ook belangrijk in het kader van beleidsafstemming en interoperabiliteit, maar ook om een breder draagvlak te creëren voor ambitieuze initiatieven. Ook op de terreinen van interbibliothecair leenverkeer, centrale catalogi, enz. is het voor Argos interessant om samen te werken met de BAD-sector. ■■

> <http://www.argosarts.org/>